

Невољени завршетак невољене трилогије

Када се редитељ и продуцент Џеј Џеј Абрамс прихватио задатка да приведе крају најновију (трећу) трилогију филмског серијала „Звездани ратови“, било је јасно да је у питању својеврсна немогућа мисија. Основни проблем била су свакако очекивања публике, која је била растрзана између потребе да на филму виде „још много истог“ од свега онога што ове филмове чини омиљеним већ више од четрдесет година, и жеље да од њих добију „нешто сасвим ново“. При томе се чак и основна публика, која серијал прати деценијама, по овој линији поцепала на две категорије — на оне који су у најновијој трилогији видели само „бездушну корпоративну рециклажу у циљу продаје играчака“, без трунке оне радости и чаролије која је оригинална три филма претворила у глобалне иконе популарне културе, и на оне који су сматрали да су „Звездани ратови“ *одувек*

били кичасти, бесмислени, и деривативни, и да управо у том пренаглашеном придржавању клишеа жанра лежи њихов основни шарм.

И у односу према прва два филма реакције су биле крајње екстремне — док је „Буђење Силе“ најчешће критикована као вулгарна реприза и преслагање елемената из оригиналне трилогије који су „поново учитани“ за потребе „нових клинаца“, „Последњи џедаји“ је разапет на крст баш зато што је са становишта заплета и приповедања био изразито оригиналан, непредвидљив, и иконокластичан. Истовремено, „деривативни“ први филм је прихваћен изузетно топло код публике (захваљујући управо новим генерацијама љубитеља), док је други — „оригинални“ — прошао знатно лошије; за нову публику је био превише хировит и нелогичан, а за стару бласфемичан у односу на замишљене „каноне жанра“. Када се на све то дода потрошачка хистерија коју око сваког филма насилно производи „Дизнијева“ корпоративна машинерија у циљу максимизирања профита, онда није чудо што се сваки нови филм дочекује у атмосфери грознице и нервозе, и што се на њих по правилу реагује са екстремних позиција.

Солидна изведба немогућег задатка

Абрамс је са овим „последњим“ филмом из сада већ „енеалогиче“ (тј. „трилогије на квадрат“) као искусни професионалац узео себи у задатак да помири све ове завађене елементе — да направи филм који ће истовремено бити привлачан за широку публику и задовољавајући за основно језгро љубитеља, са довољном количином „препознатљивих елемената“ да се остане веран франшизи, и са довољно новотарија да не би био „поново испрочани стари филм“, са убедљиво разрађеним новим ликовима и уз довољно времена посвећеног старој генерацији (укључујући Кери Фишер која је требало да има централну улогу у последњем филму, али која је у међувремену умрла након снимања само дела материјала), који повезује два приповедачки радикално различита филма у једну кохерентну и природну целину, а све њих са шест (и кусур) претходних филмова са којима претходна два немају претерано много везе, а све то на такав начин да обезбеди „Дизнију“ глобалну гледаност и пласман нове серије играчака који оправдавају огромне инвестиције ове корпорације у франшизу. Другим речима – био је то потпуно немогућ и принципијелно неостварив задатак, и то се на филму јасно види: претрпан је, усиљеног темпа, грозничавог и дифузног приповедања, и упркос свему се и даље своди на технички лепо препричан „Повратак џедаја“, који оставља утисак сувишности и

непотребности.

Истовремено, Абрамсу се мора одати признање да је овај немогући филм снимио уз максималан професионализам и практично без техничких пропуста, не продубљујући рупе које неповезан и противречан материјал ствара сам по себи. Резултат који смо добили је не само сасвим гледљив додатак кинематографији „Звезданих ратова“, он је упркос свему кохерентан и доследан завршетак, и нове трилогије, и енеалогije, доведених до краја брижљиво и са много љубави. Проблем је у томе што је, да би се дошло до тог задовољавајућег завршетка потребан (чак и по стандардима „Звезданих ратова“) огроман напор на суспензији неверице, и стрпљење да се прође кроз запетљавање радње и родовско-племенских релација међу главним јунацима каквог се не би постидела и најбоља латиноамеричка теленовела, за шта је пре свега потребна добра воља публике. А ње није било превише.

На тај начин, „Успон Скајвокера“ је завршио трилогију са оценама на нивоу „омражених“ филмова из друге трилогије — „Фантомске претње“ и „Напада клонова“. Колико је то знак некавалитета у великој мери зависи од односа који имамо према тој несавршеној, али приповедачи невероватно плодној и утицајној, а у великој мери чак и политички субверзивној серији филмова. Јер управо је нови талас пренемагања и разочарања „изворних љубитеља“ „Звезданих ратова“ према најновијој трилогији у великој мери

„еманциповао“ ове „средње“ филмове, чија се оригиналност, заплет, и симболично богатство често супротстављало деривативности и некреативности најновијих наставака. Нуспојавом ове најновије трилогије је тако, поред обнављања глобалног интересовања за оригиналне филмове и њихове иконе, било и закаснило признање Џорџу Лукасу да његова трилогија с почетка двехиљадитих представља сасвим достојан додатак имагинаријуму који је створио далеке 1977. године. Сасвим је могуће да ће и ови најновији филмови достојанствено старити, када утихне галама увређених љубитеља и спласне корпоративно-конзумеристичка нервоза. Јер не треба заборавити да су и толико вољени оригинални филмови у своје време такође критички оцењени као „деривативни и генерички треш чији је основни циљ да продаје играчке“.

Развој ликова и шкрипање корпоративне машине

Нови филмови се у великој мери могу посматрати као контрапункт Лукасовој „приквел-трилогији“, будући да они исправљају низ техничких грешака и пропуста Лукасових филмова, али подбацују на оном плану на коме су они неприкосновени. На тај начин је одстрањен највећи део „дрвене глуме“, која је била пошаст серијала још од самих почетака, у великој мери због бизарних дијалога препуних потпуно бесмисленог псеудотехничког и научнофантастичног жаргона. Познато је да је сер Алек Гинис још у првом филму убедио Лукаса да убије његов лика Оби-Вана Кенобија, јер „није више могао да поднесе да изговара онај ужасни текст, препун којештарија“, док је Харисон Форд чувен по реченици коју је током снимања упутио Лукасу: „Џорџ, ти можда можеш да откуцаш ово срање, али сигурно не можеш да га изговориш!“. У каснијим Лукасовим филмовима „којештарије“ (енгл. *tumbojumbo*) су постале питкије, у великој мери захваљујући њиховом претварању у својеврсни жанровски жаргон, али су емотивне, људске, и љубавне сцене и даље представљале огроман проблем – што због смешних костима, што због заиста проблематичног сценарија.

„Успон Скајвокера“ - о природи моћи, нечистој крви и дубокој држави

Пише: Никола Танасић

субота, 11 јануар 2020 01:30

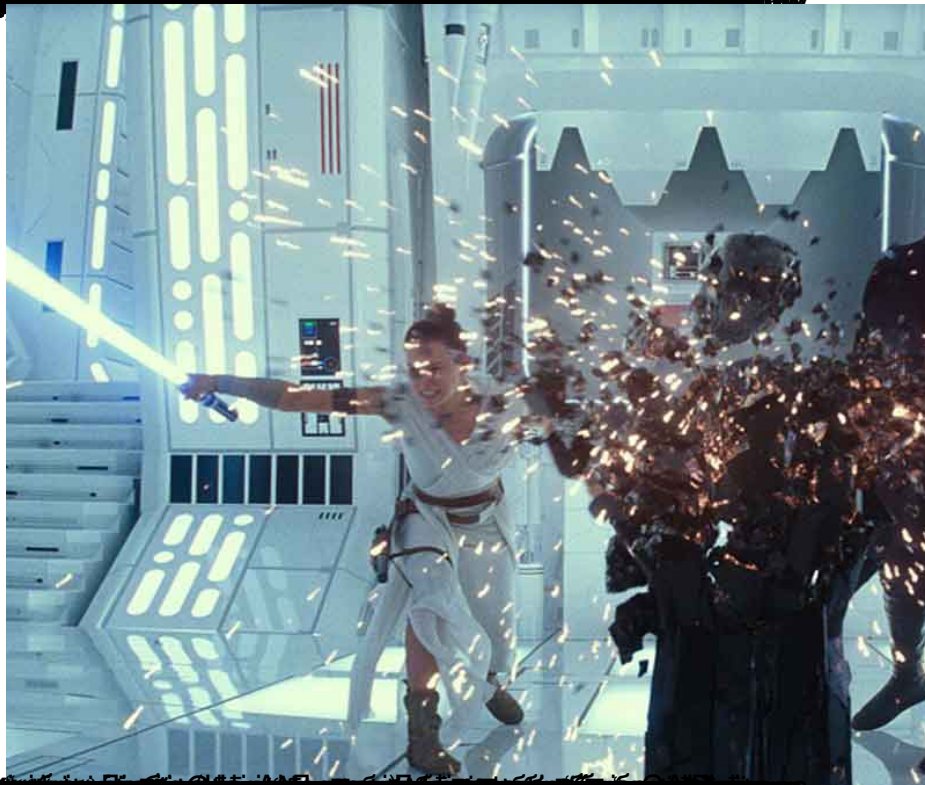

„Успон Скајвокера“ - о природи моћи, нечистој крви и дубокој држави

Пише: Никола Танасић
субота, 11 јануар 2020 01:30

„Успон Скајвокера“ - о природи моћи, нечистој крви и дубокој држави

Пише: Никола Танасић
субота, 11 јануар 2020 01:30
